

המלחמה שבהם לא רוצים בה?

Collier's
October 27, 1952 • Fifteen Cents

לפני שנה היה לקורוליוס ריאן, עתונאי בן 33 של קולירס, רעיון. מדוע לא לכתוב מאמר שיתאר את אשר יקרה באמריקה במקרה של כיבוש סובייטי? רעיון צנוע זה נתן למייל העיתון רעיון למיבצע עתונאי מיוחד במינו: להקדיש גליון שלם לתאור המלחמה הבאה.

במשך 10 חודשים הוכן המיבצע בהסתר, גויסו מיטב הסופרים והציירים. מבחינה עתונאית נועדה למיבצע הצלחה עצומה: התפוצה עלתה מ-3,400,000 טפסים ל-3,900,000 כמות המודעות הוכפלה, כסום של 40,000 דולאר הוצא מעל לתקציב הגדול כדי לשלם לסופרים שנתנו ידם לעסק זה. יתכן וצדקי העורכים כשהודיעו, בצניעות רבה: "זהו הגליון החשוב ביותר שפורסם אי פעם בשבועון (בעולם)".

עד כאן הכל בסדר. אולם העורכים לא הסתפקו לראות בגליון זה סנסציה עתונאית מוצלחת. הם קיוו בפרוש להשפיע על המאורעות. "...אפשר בהחלט לתאר ש(גליון זה) ישפיע על מהלך ההיסטוריה..." שהרי "פנייה אל השכל של יוסף סטאלין והאנשים סביבו היא המטרה העליונה של גליון זה". אולם מכיון שהגליון נקרא לא רק על ידי יוסף סטאלין, אלא גם על ידי לפחות תריסר מיליון אנשים דוברי אנגלית, השאלה היא: כיצד ישפיע עליהם?

מבחינה זאת יש לדון את הגליון — לכף חובה.

אם תפרוץ המלחמה ביום ה-10 במאי, 1952 ("בדיוק בשעה 1:58 לפי שעון גריניץ") תעמוד המכונה העצומה של חיליהיבשה הרוסי בכוח של כמה מאות דיביזיות קרביות, מול קומץ זעיר של דיביזיות מערביות. כמעט הפקרות היא לטעון, במצב זה, שכיבוש כל אירופה, לפחות על התעלה האנגלית וגבול ספרד, אינו בלתי נמנע. הפקרות על שנייה, המעניינת את הקורא הישראלי עוד יותר, היא להתעלם מן העובדה הודאית שהצבא הסובייטי יגיע, בלי כל ספק, לתעלת סואץ בחדשים הראשונים של המלחמה, במקום להיעצר (כחלומו של קולירס) בתורכיה (לפי קולירס מצד טרפת ישראל למחנה המערב מיד עם פרוץ המלחמה, ומש משת בסיס למיבצעים אוריים היסטוריים של המערב נגד כרית המועצות).

מי הוא הרשע? התמונה של קולירס מושפעת, כמו כן, על ידי האמונה בנושק האחד בו יש לאמריקאים יתרון כמותי מכריע גם כיום: הפצצות האטומיות. וכאן מצויר העתון תמונה כמעט אידיאלית: האמריקאים ממטירים מאות פצצות רק על מטרות צבאיות — שדות תעופה, בתי חרושת אטומיים — ואילו הרוסים הרשעים מטילים את הפצצות על מרכזי האוכלוסיה — ניו יורק, ושינגטון, דטרויט, ציקאגו. אולם כעבור שנה, תחת לחץ דעת הקהל, מפציצים אמריקאים את מוסקבה (שהמנהיגים הסובייטיים ברחו ממנה), וגם אז רק אחרי הודעה מוקדמת של שבוע ימים.

תמונה זו מגוחכת בכמה בחינות. ראשית: האנגלר סאכסיס הם שהאמינו מאז ומאמינים גם כיום בהפצצה של מרכזי אוכלוסיה, בעוד שהצבאות האירופאיים (רוסים וגרמנים), האמניו ומאמינים כי תפקיד חיל-האוויר לסייע לחיל-היבשה. אין כל סיבה להניח שהמדינה שהפציצה את הירושלם ללא אזהרה מוקדמת אמיתית (וללא צורך צבאי כל שהוא) תהסס מלעשות זאת שנית.

מפארים עד מוסקבה? אולם החולשה העיקרית של ההשקפה האמריקאית היא בשלב האחרון. אפילו נמנע בעד הסובייטים לכבוש את אירופה ואת קדמת אסיה ואת מזרח אסיה (שלוש הנחות פסולות לחלוטין, כמו ההנחה כי סין תישאר ניטראלית ותהיה טיטואיסטית), כיצד יכניעו האמריקאים את הרוסים?

שום אדם נורמלי כיום אינו מתאר לעצמו כי צבאות יבשה יעברו את כל המרחק העצום מפאריס עד מוסקבה (2500 ק"מ) או עד האוראל (4000 ק"מ). דבר זה עולה אפילו על כוח דמיונו של קולירס. הנראה בלתי נמנע, לכן באה מסקנה אחרת: אחר שחיליהיבשה המערבי יגיע לגבול פולין רוסי, תפרוץ מהפכה אנטי-סובייטית בה יתמוטט המשטר הסובייטי מעצמו (אחר שסטאלין סולק בידי בריה, ראש הבולשת הפוליטית).

סוף של אימים. על בסיס חולמני זה בונה קולירס את שתי מסקנותיו הסופיות: הנצחון המערבי הוא "בלתי נמנע". והעולם שיבוא בעקבותיו יהיה יפה מכל יפה, כשמנצח ומנוצח ישבו בצוותא (כמו המייג'ר האמריקאי, באחד מסיפורי הגליון, המתאהב בצעירה רוסייה שהפכה עקרה עקב פציעה מפצצה אמריקאית). וזו הסכנה האמתית של הגליון. כל הקורא אותו נכט בלבן רעיון מסוכן ביותר: המלחמה תהיה אמנם קצת קשה, קצת לאיננוחה, אבל הנצחון בטוח ואין יהיה הכל טוב, ואפשר לחיות בשקט. מסקנה ברורה (אם כי העתון מנסה להכחישו): כדאי לעשות את זה מיד, כדי להיפטר מן הצרה שהיא ממילא בלתי נמנעת.

אדולף היטלר רכב אל השלטון על סיסמה אחת, מפורסמת. שליכר סביבו מליוני מובטלים בימי המצוקה הגדולה: "מוטב סוף של אימים מאשר אימים ללא-סוף". עם כל רצונו הטוב, ועם כל כשרונו העתונאי, מפלס גליון זה של קולירס את הדרך למצב-רוח דומה, והרבה יותר מסוכן — ביחוד לעם קטן בארץ קטנה, במחוז הספר בין המערב והגוש הסובייטי, שיפול קרבן למפלצת המלחמה והכיבוש בשבועות הראשונים של המלחמה. שהרי אם אמנם הסוף יהיה טוב, מי ערב לכך שישאר מישהו בישראל שיגיע לסוף זה בעודו בחיים?

— PREVIEW OF THE WAR WE DO NOT WANT —

The bomb strikes Moscow, in retaliation for heavy attacks on UN cities. Seconds later, Kremlin (within enclosure in foreground) was swept into oblivion, Red Square (surrounding avenue) was heaped with rubble, St. Basil's Church (bulbous towers at right) was gone. PAINTING BY CHESLEY BONESTELL.